

Helsingin yleiskaavan 2016 toteuttamisohjelma

Seurantaraportti 2020

Sisältö

1. Johdanto
2. Toteuttamisohjelman eteneminen
3. Asemakaavoitetun kerrosalan arviointi 2019 (KARVI)
4. Toimintaympäristökatsaus
5. Hiilineutraali Helsinki –tavoitteet toteuttamisohjelma-alueilla

Liite: Asemakaavoitetun kerrosalan arviointi 2019 (KARVI)

Johdanto

Helsingin yleiskaava 2016 tuli voimaan 5.12.2018. Helsingin yleiskaavan toteuttamisohjelma on yleiskaavan jatkosuunnittelua ajoittava ohjelma. Yleiskaavan toteuttamisohjelmassa aikataulutetaan asemakaavoitusta ja liikenteen suunnittelua siten, että kaupungin asemakaavoitukselle asetetut määrälliset tavoitteet ja liikenteen kehittämiseksi asetetut tavoitteet voidaan tulevaisuudessa toteuttaa.

Toteuttamisohjelman seuranta tehdään vuosittain ja viedään tiedoksi kaupunkiympäristölautakuntaan. Yleiskaavan toteutumista seurataan jatkosuunnittelun etenemisen ja asemakaavoituksen kautta. Ensimmäinen seuranta tehtiin vuonna 2019. Toteuttamisohjelma päivitetään valtuustokausittain, jolloin tarkistetaan alueiden aikataulutus ja priorisointikartta vastaamaan toimintaympäristön muutoksiin. Vuoteen 2021 sijoittuvan päivityksen valmistelu on aloitettu yleiskaavoitusyksikössä. Myös tämä seurantakatsaus palvelee osaltaan päivitettävän toteuttamisohjelman tietotarpeita.

Tähän seurantaraporttiin on koottu katsaus, miten yleiskaavan toteuttamisohjelma-alueiden ja täydennysrakentamisen painopistealueiden suunnittelu on edennyt. Erillisessä Asemakaavoitetun kerrosalan arviointi 2019 –raportissa on koottu tarkemmat tiedot alueille hyväksytyistä ja suunnitteilla olevista asemakaavoista vuonna 2019. Lyhyessä toimintaympäristökatsauksessa seurataan väestö- ja työpaikkakehitystä suhteessa yleiskaavan tavoitteisiin. Tämän vuoden strategisesti tärkeänä teemana on jatkettu viime vuoden tapaan hiilineutraalin Helsingin toteuttamisen seuranta uusilla alueilla. Ilmastonmuutoksen hillintä on määritelty toteuttamisohjelmassa yhdeksi keskeiseksi tavoitteeksi uusien alueiden toteuttamisessa. Tähän osioon on koottu, miten hiilineutraalin kaupungin tavoitteita on käytännössä huomioitu uusien alueiden jatkosuunnittelussa.

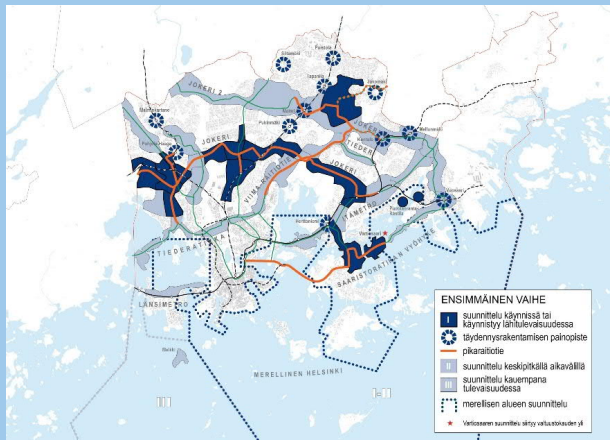
[Yleiskaavan toteuttamisohjelma](#)
[Kaupunkiympäristön julkaisu 2017:12](#)

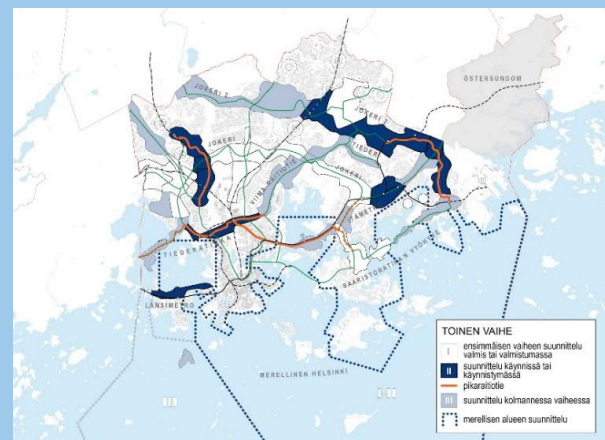
[Yleiskaavan toteuttamisohjelma liite 1](#)
[Kaupunkiympäristön julkaisu 2017:13](#)

Toteuttamisohjelman eteneminen

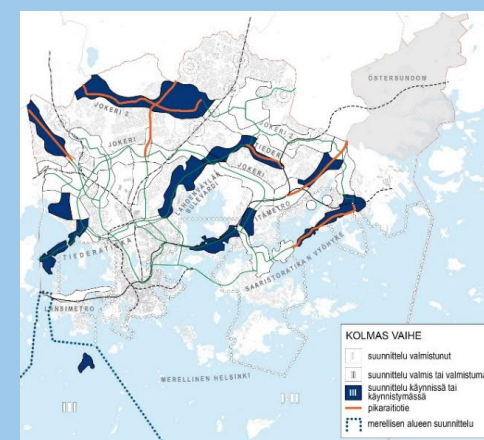
ensimmäinen vaihe
n. 2018 - 2035

toinen vaihe
n. 2030 - 2040

kolmas vaihe
n. 2040 - 2050

Yleiskaavan toteuttamisohjelma edennyt suunnitellusti

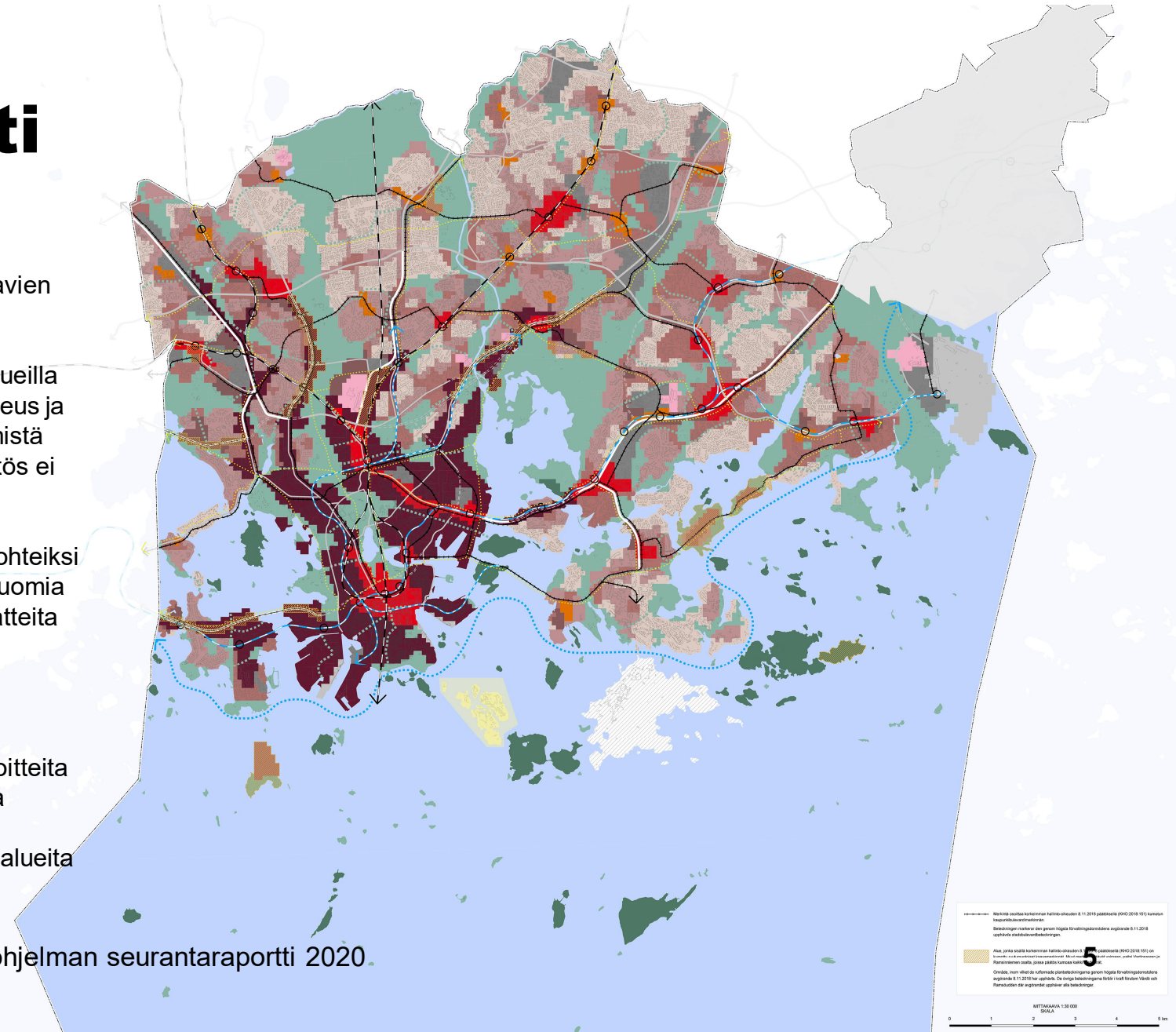
Yleiskaavan 2016 tavoitteena on raideliikenteen verkostokaupunki ja Helsingin kasvun mahdollistaminen. Yleiskaava luo edellytykset kantakaupungin laajentamiselle mm. kaupunkibulevardeiksi muutettavien Vihdintien ja Tuusulanväylän varsille.

Yleiskaavan toteuttamisohjelman ensimmäisen vaiheen priorisointialueilla suunnittelu on edennyt tavoitteiden mukaisesti. Helsingin hallinto-oikeus ja korkein hallinto-oikeus kumosivat joitakin osia yleiskaavan hyväksymistä koskevasta Helsingin kaupunginvaltuuston päätöksestä. KHO:n päätös ei kuitenkaan vaikuta toteuttamisohjelman ensimmäiseen vaiheeseen.

Myös täydennysrakentamisen painopistealueilla, kaupunkiuudistuskohteiksi valituilla alueilla sekä useilla muilla alueilla on edistetty yleiskaavan luomia täydennysrakentamisen mahdollisuuksia laatimalla suunnitteluperiaatteita tai vastaavia alueellisia kokonaistarkasteluja. Suunnitteluperiaatteet ennakoivat myös tulevaa asemakaavoitusta alueella.

Samoin useille toimitilapainotteisille alueille on laadittu kehittämissuunnitelmoja täsmentämään ja edistämään yleiskaavan tavoitteita keskusta- ja toimitila-alueista sekä täydennysrakentamisesta. Useilla toimitila-alueilla on ollut tarve tarkentaa, missä käyttötarkoituksen muutokset toimitiloista asumiseen ovat mahdollisia ja miten toimitila-alueita täydennetään.

Yleiskaavan toteuttamisohjelman seurantaraportti 2020.

Merkkiä osoittaa kaikkien kaavoitusalueiden 8.11.2018 päätös (KHO 2018/151) kunnan kaavoituslautakunnan.
Seuranta-alueiden osan green high building-alueiden esitys 8.11.2018
opittava asuinalueiden.
Alue, joka sisältää kaikkien kaavoitusalueiden 8.11.2018 päätös (KHO 2018/151) on
kunnan ja sen alueiden kaavoitusalueiden kaavoitusalueiden, joihin liittyy
Rakentamisen osan, josta päätös lausua lausua.
Osoittaa, missä aluetta on tarkentanut green high building-alueiden
esitys 8.11.2018 tai osittain. Osan kaavoitusalueiden kaavoitusalueiden
Rakentamisen osan esitys aluetta alla kaavoitus.

MITTAAKAA 1:100 000
SKALA

Ensimmäiseen vaiheen suunnittelun eteneminen (2019-2020):

1) Vihdintien ja Huopalahdentien bulevardikaupunki

- Kaavarunko 6/2019
- Vihdintien bulevardin pikaraitiotien yleissuunnitelma valmistunut osana Länsi-Helsingin raitioteiden yleissuunnitelmaa
- Ensimmäinen asemakaava osallistumis- ja arviointisuunnitelmavaiheessa 4-5/2020 (Haagan ympyrä, Vihdintie ja sähköasema)

2) Tuusulanväylän bulevardikaupunki

- Suunnitteluperiaatteet 12/2018, kaavarunkotyö käynnissä
- Rakennuskielto 5/2019 - 5/2021
- Tuusulanväylän bulevardin osalta tekeillä liikennejärjestelmäselvitys
- Pikaraitiotien yleissuunnittelu Vihdinbulevardin ja Viikin-Malmin (Viima) pikaraitioteiden jälkeen

3) Malmin lentokenttä

- Asemakaavoitus etenee
- Viikki-Malmi (Viima) -pikaraitiotien yleissuunnittelu käynnistyi loppuvuodesta 2019

4) Laajasalo

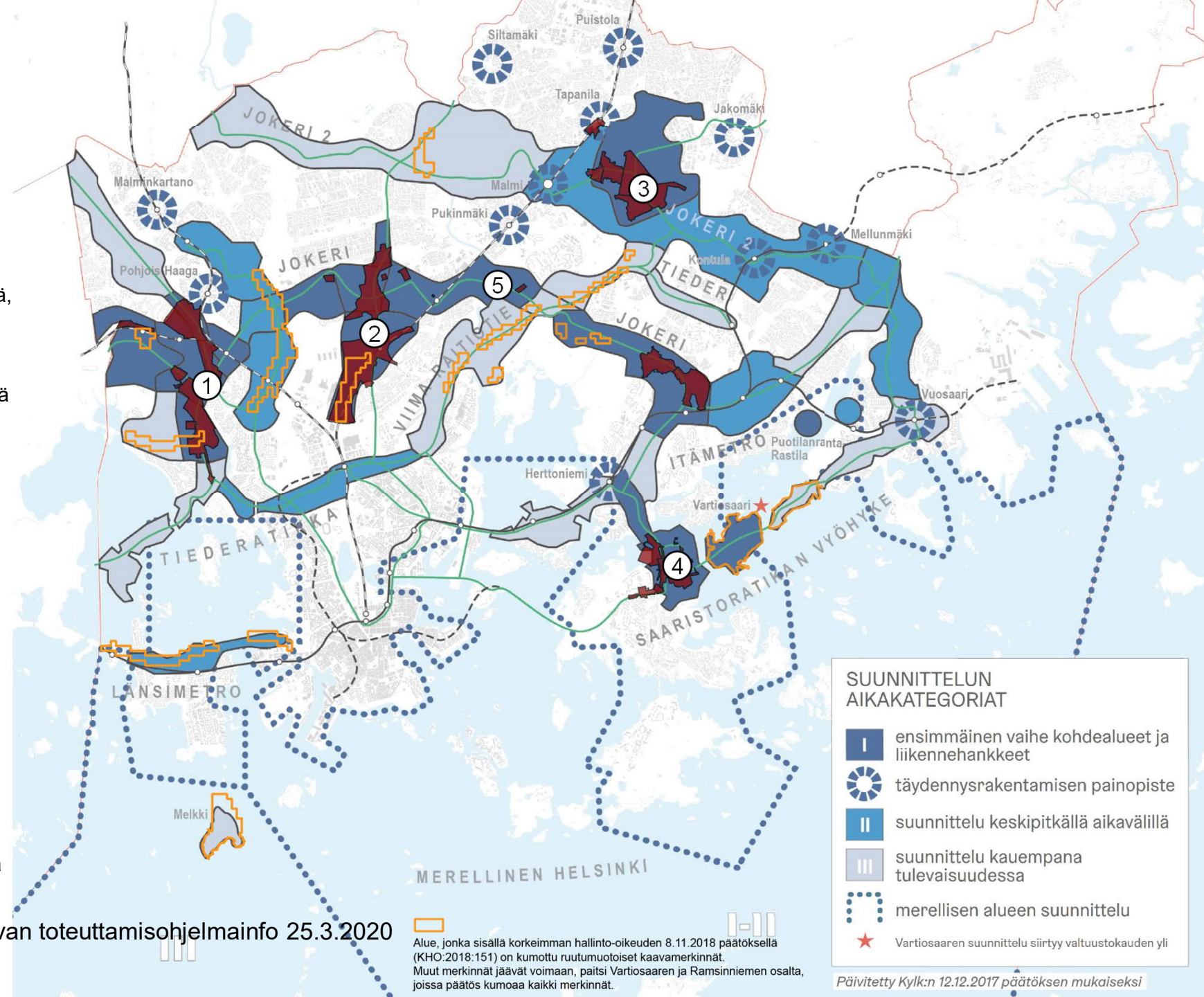
- Kaavoitus etenee, kaupunkibulevardin rakentaminen Laajasalontielle alkamassa 2020
- Kruunusillat-hankkeen rakentaminen alkaa arviolta 2021

5) Raide-Jokerin vyöhyke

- Radan rakentaminen alkoi kesäkuussa 2019
- Täydennysrakentamista ja asemakaavoitusta
- Vuonna 2019 hyväksytyt asemakaavoja 34 400 k-m² ja suunnittelussa noin 415 000 k-m²

Helsinki

Yleiskaavan toteuttamishjelmainfo 25.3.2020

SUUNNITTELUN AIKAKATEGORIAT

- I ensimmäinen vaihe kohdealueet ja liikennehankkeet
- II täydennysrakentamisen painopiste
- III suunnittelu keskipitkällä aikavälillä
- IV suunnittelu kauempana tulevaisuudessa
- merellisen alueen suunnittelu
- ★ Vartiolaan suunnittelu siirtyy valtuustokauden yli

Alue, jonka sisällä korkeimman hallinto-oikeuden 8.11.2018 päätöksellä (KHO:2018:151) on kumottu ruutuotoiset kaavamerkinnot. Muut merkinnät jäävät voimaan, paitsi Vartiolaan ja Ramsinniemen osalta, joissa päätös kumoaa kaikki merkinnät.

Päivitetty Kylk:n 12.12.2017 päätöksen mukaiseksi

Toimitila-alueiden suunnitteluperiaatteet (2019-2020):

6) Lassilan ja Kannelmäen toimitila-alueen suunnitteluperiaatteet

- Kylk 6/2019
- Työpaikkojen, asumisen ja palvelujen sijoittuminen sekä mahdollisuudet käyttötarkoituksen muutoksiin

7) Itä- ja Länsi-Pasilan kehittämisperiaatteet

- Kylk 10/2019
- Asuin- ja toimitilojen käyttötarkoituksen muutostarpeet, täydennysrakentaminen sekä alueen palveluverkon kehittäminen

8) Vallilan toimitila-alueen suunnitteluperiaatteet

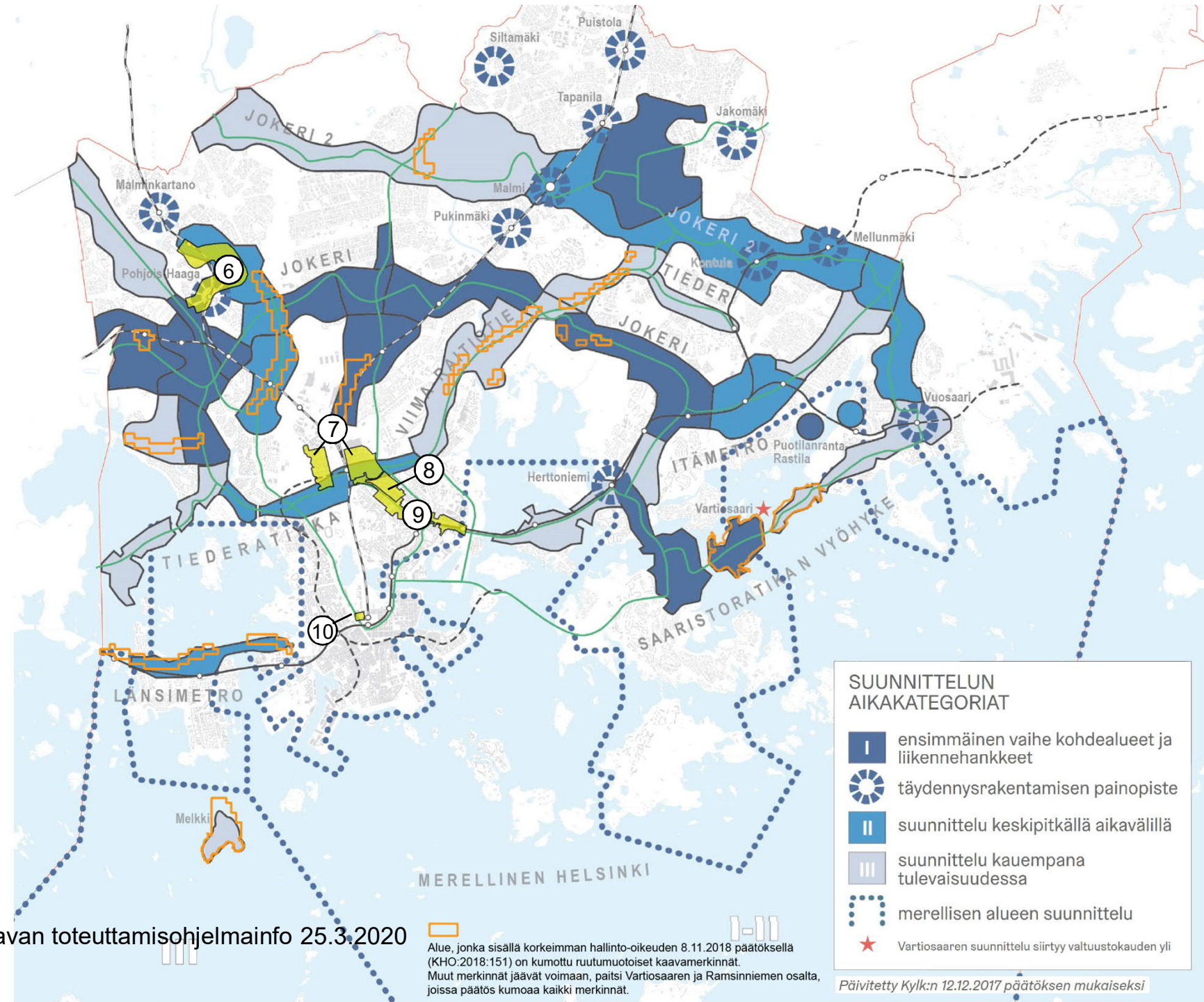
- Aikataulu tarkentuu
- Suunnitteluperiaatteet ohjaavat alueen kehittymistä merkittävänä yrityskeskittymänä ja houkuttelevana työn- ja vapaa-ajan alueena

9) Teollisuuskadun akselin kaavarunko

- Tavoitteena kylk 11/2020
- 4.12.2018 hyväksytyt kaavarunko- ja periaatteet
- Kehitetään työpaikkojen ja elävän kaupunkikulttuurin keskusta-alueena ja parannetaan alueen yhteyksiä

10) Elielinaukion suunnitteluperiaatteet

- Tavoitteena kylk 9/2020

Täydennysrakentamisen kokonaistarkastelut (2019-2020):

11) Tapulikaupungin ja Puistolán asemanseudun kehittämissperiaatteet

- Tavoitteena kylk 2020
- Kehitetään kaupunkiympäristöä, alueen palveluita ja yhteyksiä sekä mahdollistetaan täydennysrakentamista

12) Malmin visio (Malmin keskusta huomenna)

- Kylk 3/2020, jatkuu suunnitteluperiaatteiden laatimisella
- Tavoitteena parantaa kaupunkiympäristön laatua ja avata uusia mahdollisuuksia alueen uudistumiselle ja kasvulle

13) Länsi-Pakilan täydennysrakentamisen suunnitteluperiaatteet

- Tavoitteena kylk 2021
- Alueen kehitystä ja kaavoitusta ohjataan yleiskaavan tavoitteiden mukaisesti siten, että Pakilan erityispiirteet vahvistuvat ja alue kehittyy vetovoimaisena ja omaleimaisena asuinalueena

14) Kontulan kerrostaloalueen täydennysrakentamisperiaatteet

- Tavoitteena kylk 2020
- Laaditaan täydennysrakentamisperiaatteet ohjaamaan alueen kehittämistä sekä yksittäisten tonttien täydennysrakentamista

15) Mellunmäen ja Vesalan kerrostaloalueiden täydennysrakentamisen suunnitteluperiaatteet

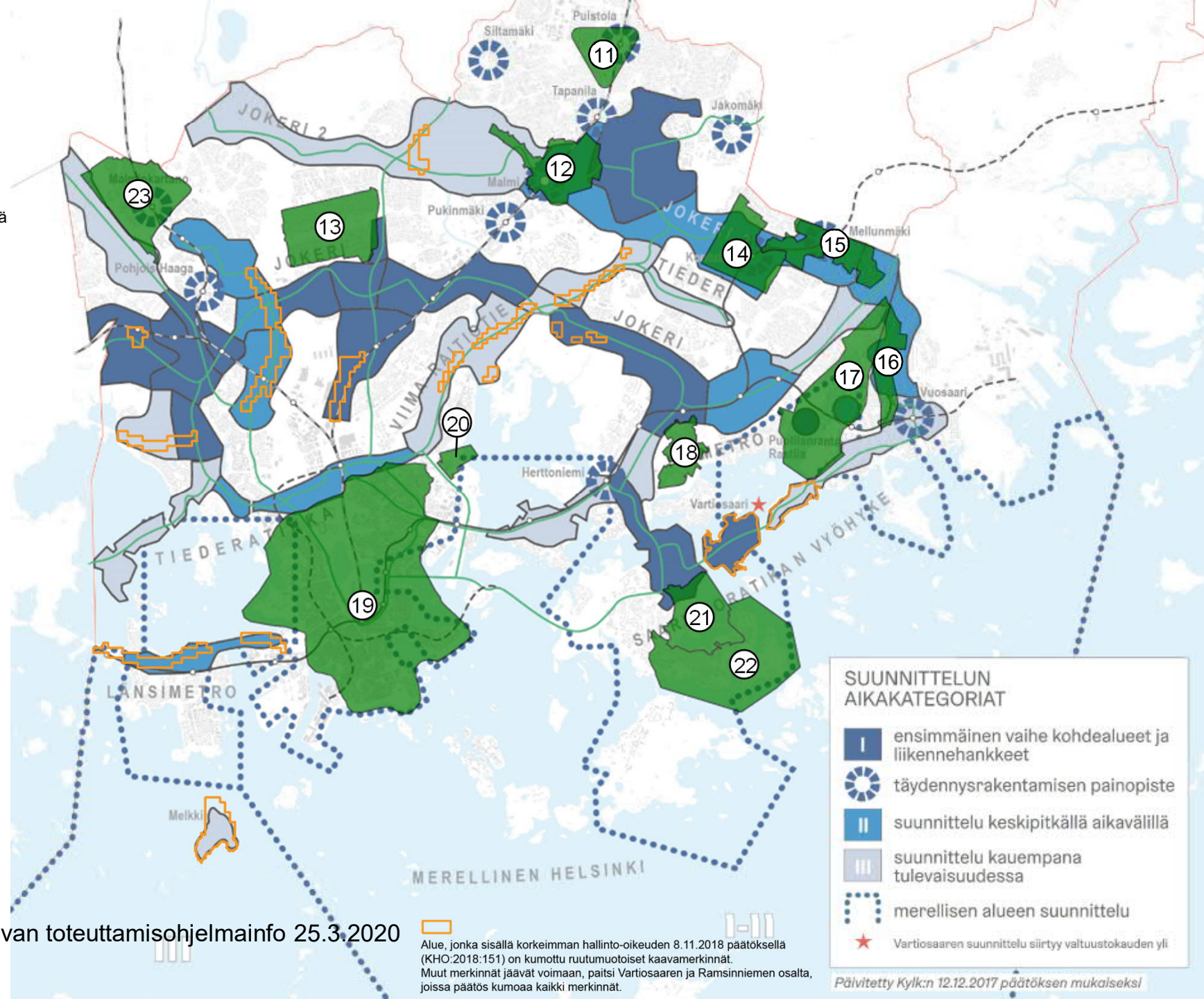
- Tavoitteena kylk 2020

16) Kallvikintien suunnitteluperiaatteet

- Kylk 5/2019
- Määritetään Raide-Jokeri 2:n tilavaraus sekä suuntaviivat täydennysrakentamiselle

17) Vartiokylänlahden suunnitteluperiaatteet ja kaavarunko

- Tavoitteena kylk 2021
- Suunnitteluperiaatteissa määritellään alueen täydennysrakentamisen, virkistysalueiden ja palvelurakenteen tärkeimmät tavoitteet, jota tarkennetaan kaavarungolla

Täydennysrakentamisen kokonaistarkastelut (2019-2020):

18) Roihuvuoren täydennysrakentamisen suunnitteluperiaatteet

- Tavoitteena kylk 2020
- Määritellään suuntaviivat alueen täydennysrakentamiselle

19) Kantakaupungin asemakaavojen ajantasaistaminen

- Tavoitteena päivittää asemakaavat vastaamaan nykyistä rakennettua tilannetta, mahdollistaa kantakaupungin kehittäminen uuden yleiskaavan mukaisesti sekä saada nykyistä selkeämmät ja tasapuolisemmat lähtökohdat yksittäisten rakennushankkeiden ohjaamiseen

20) Hermanninrannan aluesuunnitelma

- Tavoitteena kylk 2021
- Alueelle suunnitellaan asuntoja ja palveluita noin 4 700 asukkaalle, sekä puistoja ja kaksi päiväkotia

21) Laajasalon itärannan suunnitteluperiaatteet

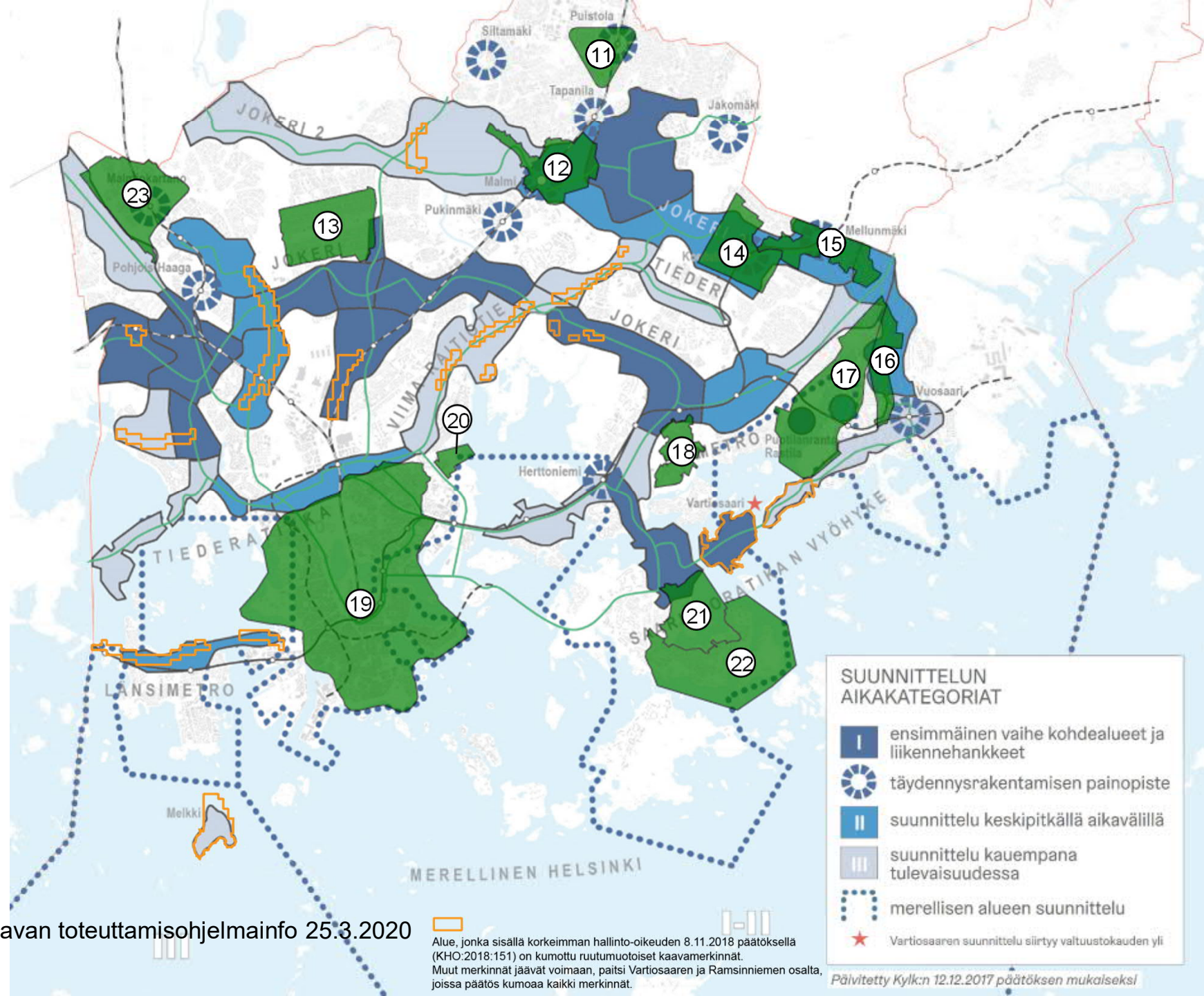
- Kylk 2/2020
- Määritellään alueen tulevaisuuden kehittämistavoitteet ja pääsuuntaviivat, jotta Laajasalo säilyttää vihreän luonteensa ja suuret yhtenäiset viheralueensa

22) Jollaksen suunnitteluperiaatteet

- Kylk 6/2019
- Määritetään suuntaviivat täydennysrakentamiselle sekä virkistyskäytön ja merellisyyden kehittämiselle

23) Malminkartanon kokonaistarkastelu

- Alueelle suunnitellaan viihtyisiä julkisia kaupunkitiloja ja uusia asuntoja.

Liikennehankkeiden eteneminen

Yleiskaavan toteuttamisohjelman ensimmäiseen vaiheeseen sisältyvät ensisijaisesti ne liikennehankkeet, jotka liittyvät suurien maankäyttöratkaisujen aluekokonaisuuksiin. Aluekokonaisuuksien yhteydessä suunnitellaan myös alueiden pikaraitiotiet ja muut liikenteen ratkaisut, joiden etenemisen tilannetta on listattu edellä alueiden suunnittelutilanteen yhteydessä sivuilla 6-9.

Muista yleiskaavan toteuttamisohjelman 1. vaiheessa suunniteltavista liikennehankkeista Vartiosaaren raitiotien suunnittelu ei ole edennyt johtuen KHO:n yleiskaavaa koskevasta päätöksestä. Östersundomin metron jatkosuunnittelu on sidoksissa alueen maankäytön suunnitteluun. Helsingin hallinto-oikeus kumosi Östersundomin yhteisen yleiskaavan marraskuussa 2019.

Muiden ensimmäisessä vaiheessa suunniteltavien liikennehankkeiden osalta runkobussilinjaston kehittäminen on edennyt ja runkobussilinjojen 500 ja 510 liikennöinti alkoi syksyllä 2019. Baanaverkkoa kehitetään ja käynnissä on pyöräliikenteen tavoiteverkon hankkeiden priorisointi ja toteutuksen ohjelmointityö.

Kantakaupungin raitioverkon kehittämisen osalta on menossa useita raitioliikenteen kehittämisohjelman toimenpiteitä, esimerkkinä Hakaniemi-Kaivokatu osuuden parantaminen.

SUUNNITELTAVIEN LIIKENNEHANKKEIDEN TAULUKKO

Liikennehankkeiden tarkemman suunnittelun ajoittuminen. Lisäksi kaupungilla varaudutaan erikseen sovittavalla tavalla valtion ja seudullisten hankkeiden kuten Pisara-radan, Lentoradan, Tallinnan tunnelin, Hakamäentien itäisen tunnelin sekä Itäväylä-Kehä I -tunnelin edistämiseen.

I-vaihe	II-vaihe	III-vaihe
Vartiosaaren ratikka * Viikin-Malmin ratikka * Vihdintien bulevardi 1. vaihe Tuusulanväylän bulevardi 1. vaihe Jokeri 2: Malmi-Kontula Östersundomin metro Keskustan maanalainen kokoojakatu Runkobussilinjaston kehittäminen Baanaverkon kehittäminen Kantakaupungin raitioverkon kehittäminen	Hämeenlinnanväylän bulevardi * Länsiväylän bulevardi * Jokeri 2: Kontula-Vuosaari Tiederatikka * Jokeri 0 Laajasalontien ratikka Hakamäentien läntinen tunneli Runkobussilinjaston kehittäminen Baanaverkon kehittäminen	Vihdintien bulevardin 2. vaihe Tuusulanväylän bulevardin 2. vaihe Itäväylän bulevardi Lahdenväylän bulevardi * Turunväylän bulevardi * Jokeri 2: Malmi-Myyrmäki Saaristoratikka: Vartiosaari-Vuosaari Vuosaaren sataman raideliikenteen runkoyhteys Töölön maanalainen raideliikenteen runkoyhteys

*

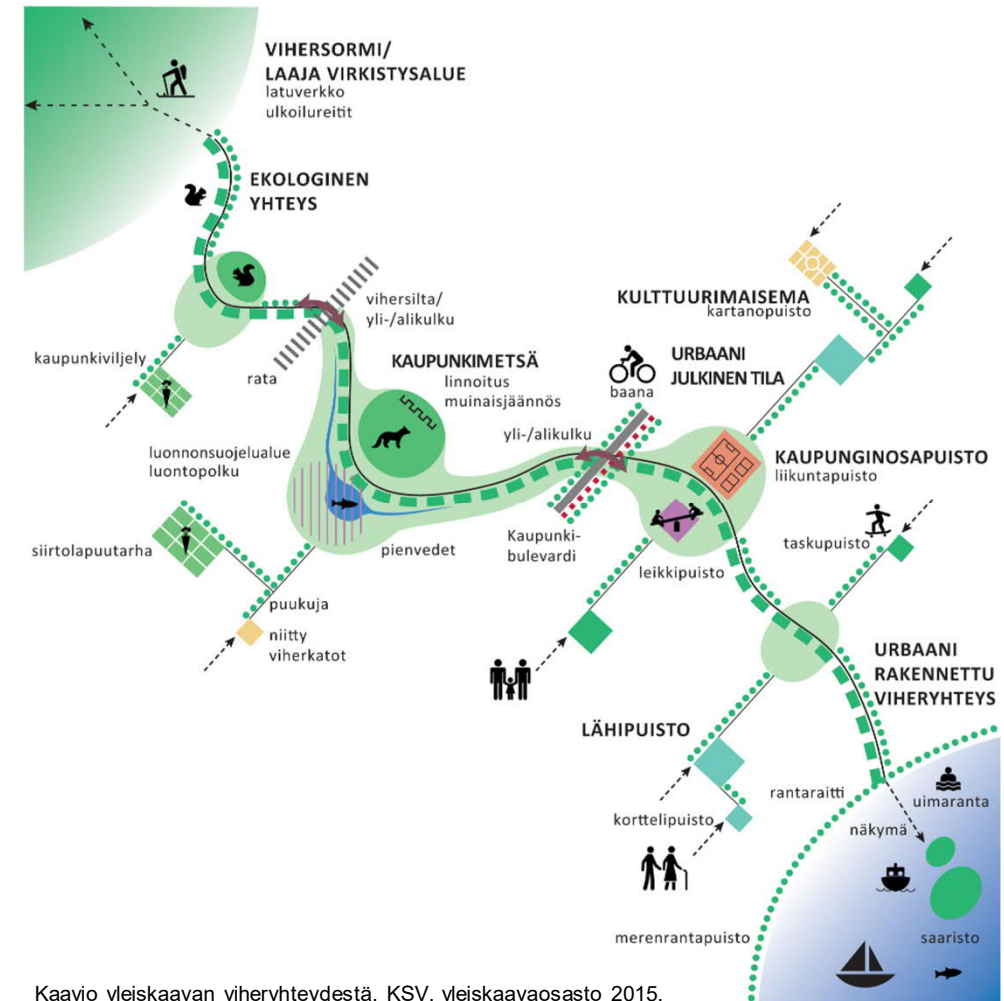
Malmin pikaratikka Viiman aikaistamista priorisoidaan ensimmäisen vaiheen aikataulutuksessa. Tiederatikan ensimmäisen vaiheen toteuttamista välille Viikki-Meilahti tutkitaan siinä vaiheessa kun Malmin ja Kalasataman raitiotiet ovat valmistuneet. (Kylk 12.12.2017)

**KHO:n päätös kumosi bulevardimerkinnot Lahdenväylän, Länsiväylän, Turunväylän ja Hämeenlinnanväylän osalta, sekä Vartiosaaren osalta yleiskaavan 2016 kaikki merkinnät.*

Virkistys- ja viheralueiden riittävyys

Tavoitteena on virkistys- ja viheralueiden helppo saavutettavuus, viheralueiden monipuolisuus, hyvät palvelut ja ekologinen laatu. Asemakaava- ja aluesuunnittelussa varaudutaan uusiin puisto- ja viheralueinvestointeihin, puistojen peruskorjauksiin ja viherverkoston kehittämiseen siten, että investoinnit toteutuvat resurssien puitteissa mahdollisimman samanaikaisesti muun kaupunkirakenteen toteuttamisen kanssa. Viheralueiden suunnittelu tukeutuu Viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelmaan (VISTRA) ja yleiskaavan 2016 aineistoihin.

Uusi viheralueiden saavutettavuuden ja käyttöpaineen työkalu on valmistunut suunnittelun tueksi. Toteuttamishojelman hankkeisiin liittyvät viher- ja muut verkostotarkastelut, luontoselvitykset sekä erilaiset inventoinnit ovat osa suunnittelutyötä. Ekologisten verkostojen suunnittelu on edistynyt. Liito-oravaverkostosuunnitelma ja metsä- ja puustoista verkostoa koskeva selvitys ja ohjeet ovat valmistuneet ja toimintatapamalli liito-oravien huomioon ottamiseksi on otettu käyttöön. Myös niittyverkostonselvitys ja luonnon monimuotoisuutta koskeva toimintaohjelma ovat tekeillä. Luonnonsuojeluohjelmaan (2015-2024) kuuluvien uusien luonnonsuojelualueiden perustaminen jatkuu. Viherkerroinmenetelmällä, kaava- ja muilla määräyksillä on asetettu viherrakentamiseen ja hulevesiin liittyviä tavoitteita tiiviin kaupunkirakenteen korttelialueiden ympäristörakentamiselle. 130 km mittainen rantareitti toteutuu opasteineen vaiheittain. Liikunta- ja vapaa-ajanpalveluiden kehittäminen on osana palveluverkkotyötä. Selvitys Helsingin kansallisesta kaupunkipuistosta on valmistunut.

Kaavio yleiskaavan viheryhteydestä. KSV, yleiskaavaosasto 2015.

Merellisen Helsingin kehittäminen

Helsingin merellisten alueiden kaavoitusta on jatkettu. Helsingin merellinen strategia 2030 on hyväksytty kaupunginhallituksessa maaliskuussa 2019, ja siihen on sisällytetty toimenpiteet vesiliikenteen kehittämiseksi, lähisaariston avaamiseksi julkiseen käyttöön, ranta-alueiden käytön edistämiseksi, elinkeinotoiminnan edistämiseksi, merellisten palvelujen ja tapahtumien kehittämiseksi ja luontoarvojen turvaamiseksi.

Merellisen strategian mukaisten hankkeiden suunnittelu ja toteutus on käynnistynyt osan ollessa investointihankkeita ja osan hoidon sekä ylläpidon keinoin toteutettavia.

Itäisen saariston asemakaava hyväksyttiin, Vallisaaren ja Merisataman saarten asemakaavoitusta jatkettiin ja laadittiin suunnitteluperiaatteita Isosaareen ja Vartiokylän lahdelle. Karttapalvelussa julkaistiin rantavyöhykkeen elinkeinoille sopivia paikkoja. Vartiosaaren väliaikaisen virkistyskäytön suunnittelu ja toteutus on aloitettu. Saariston saavutettavuutta on parannettu, veneiden talvisäilytystä on ohjelmoitu ja rantarakenteiden ja teknisen huollon suunnittelu on aloitettu useissa kohteissa.

Helsinki

Asemakaavoitetun kerrosalan arviointi

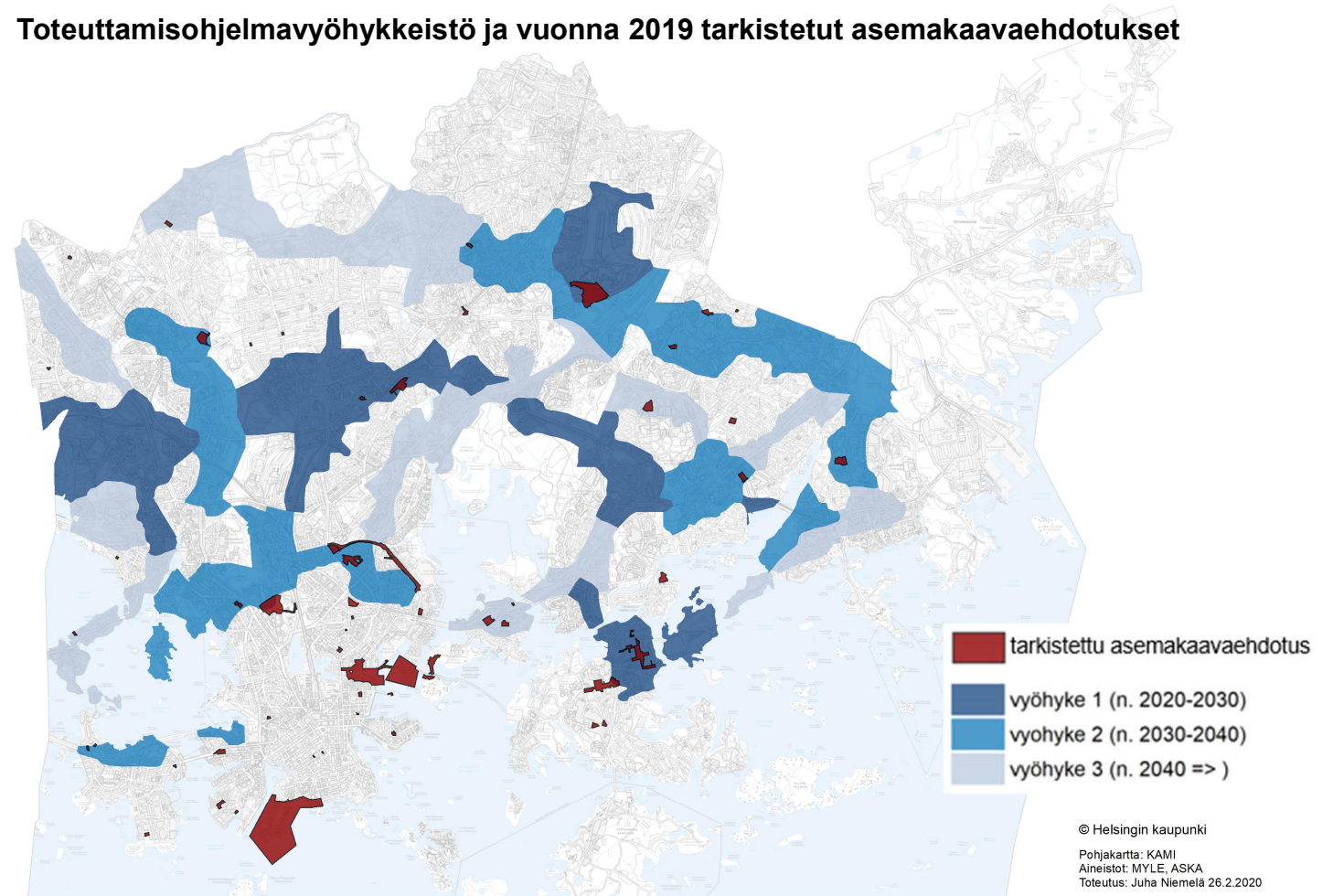
Asemakaavoitetun kerrosalan arviointi

Asemakaavoitetun kerrosalan arviointimenetelmää (KARVI) käytetään Maankäyttö ja kaupunkirakenne - palvelukokonaisuuden tulosten ja toiminnan arviointiin sekä kaavoituksen seurantaan. Menetelmää uudistettiin vuonna 2019 niin, että se tukee uuden yleiskaavan toteuttamisohjelman seurantaa.

KARVI:n avulla arvioidaan, kuinka hyvin palvelukokonaisuudessa valmistellut kaavat toteuttavat uuden yleiskaavan toteuttamisohjelman tavoitteita. Menetelmän avulla arvioidaan myös tulevan maankäytön sijoittumista.

Arvioinnissa ovat mukana vuoden 2019 aikana tarkistettut asemakaavaehdotukset sekä 1/2020 valmisteilla olleet asemakaavahankkeet.

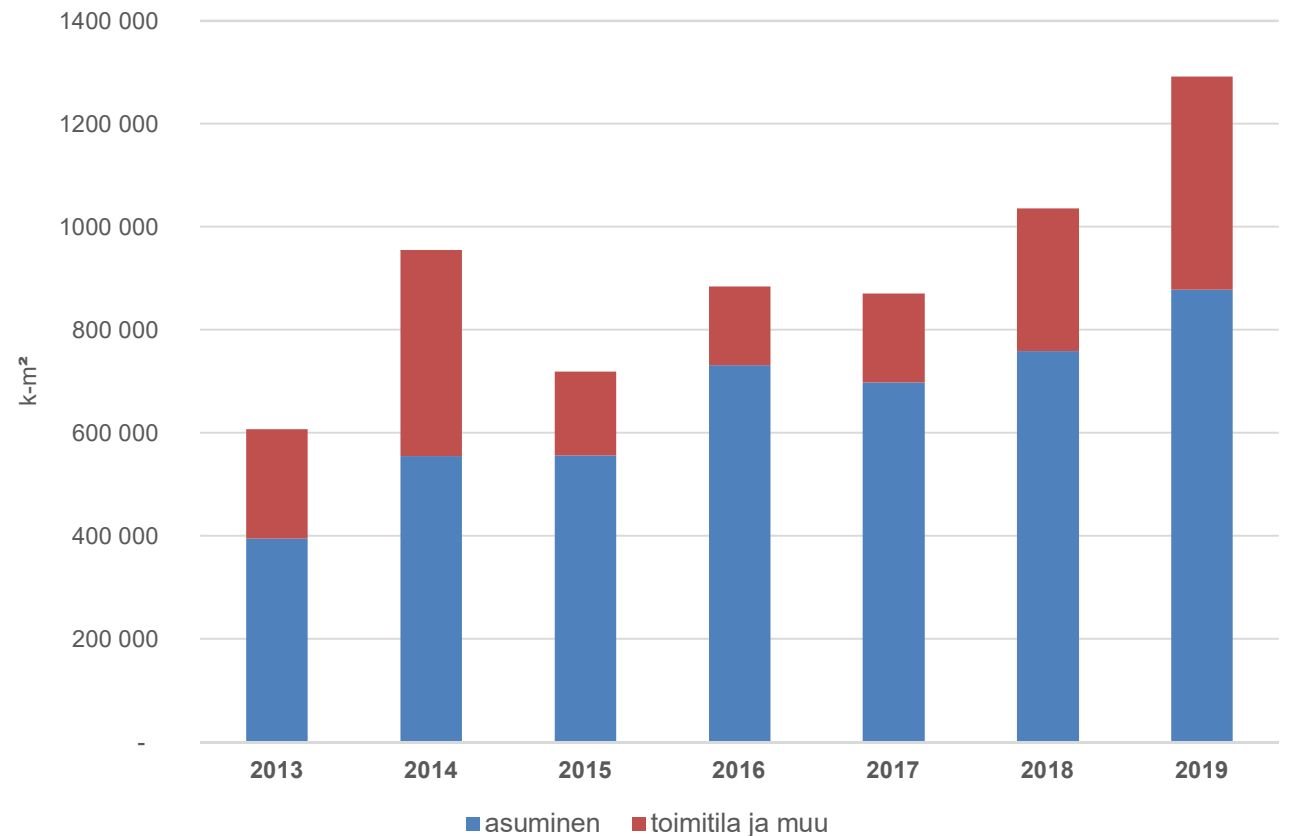
Toteuttamisohjelmavyöhykkeistö ja vuonna 2019 tarkistettut asemakaavaehdotukset

Vuonna 2019 asemakaavoitettiin jälleen ennätysmäärä kerrosalaa

Vuonna 2019 tarkistettut 55 asemakaavaehdotusta sisälsivät kokonaisuudessaan 1 292 983 kerrosneliometriä rakentamista, josta asuinrakentamisen kerrosalaa oli 878 369 k-m² ja toimitilaa sekä muuta kerrosalaa 414 614 k-m². Kokonaiskerrosala oli noin 250 000 k-m² (25%) suurempi kuin vuonna 2018.

Tarkistettujen asemakaavaehdotusten kokonaiskerrosala 2013-2019

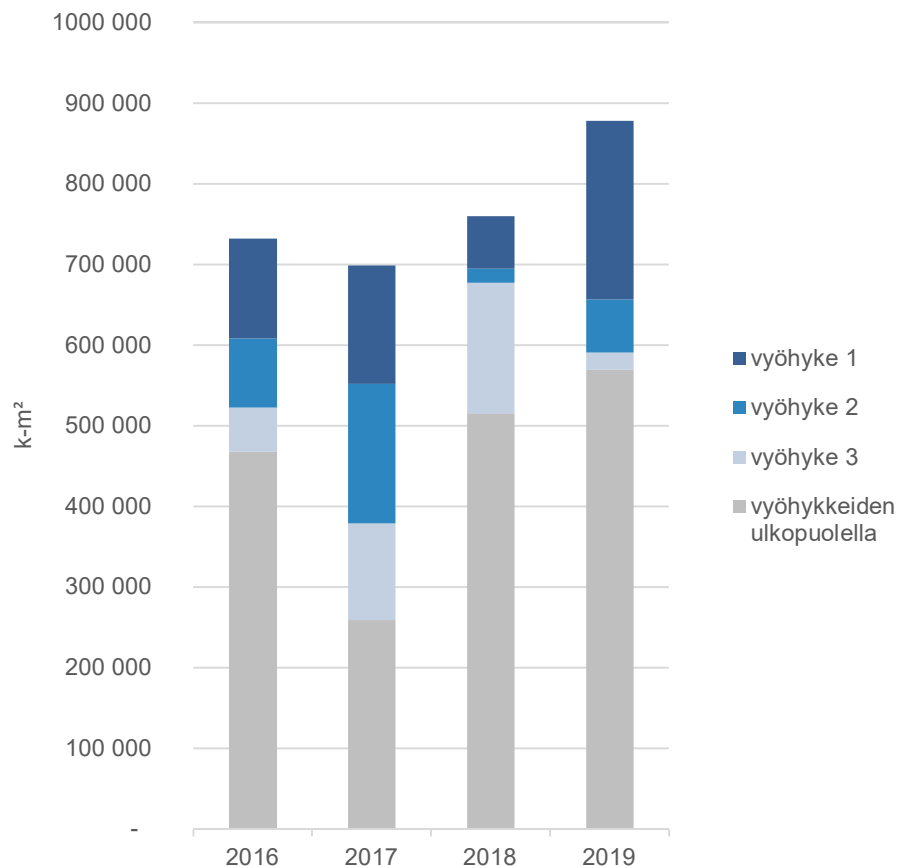

Kaavoitetun kerrosalan sijoittuminen toteuttamishjelman vyöhykkeille 2016–2019

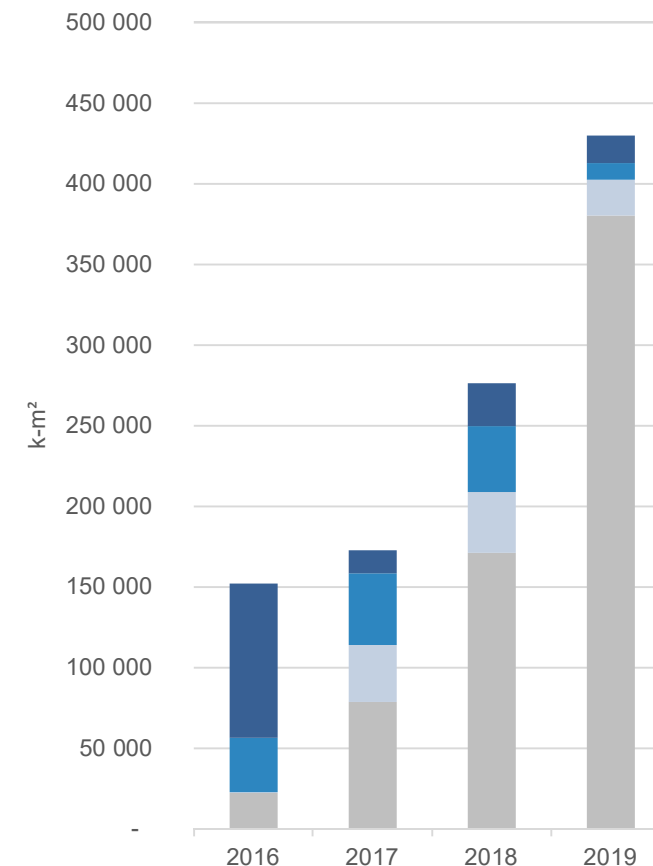
Kaavoitus ei vielä painotu yleiskaavan toteuttamishjelman vyöhykkeille, vaan painopiste oli viime vuoden tapaan kantakaupungissa. Toteuttamishjelman 1. vaiheen vyöhykkeelle sijoittui vuonna 2019 kuitenkin neljännes asuinkerrosalasta, mikä on huomattavasti enemmän kuin vuonna 2018. Kaikille kolmelle vyöhykkeelle (1., 2. ja 3. vaihe) asuinkerrosalasta sijoittui noin kolmannes. Toimitilakerrosalasta toteuttamishjelman vyöhykkeille sijoittui vuonna 2019 noin kymmenesosa.

Yksittäisistä kaavoista Hernesaaren kaava oli ylivoimaisesti merkittävin sen suuren kerrosalamäärän vuoksi. Muutamalle seuraavalle vuodelle ohjelmoitujen asemakaavojen kerrosalan painopiste on edelleen kantakaupungissa, mutta siirtyy hieman enemmän myös toteuttamishjelman vyöhykkeille.

Asuinkerrosala

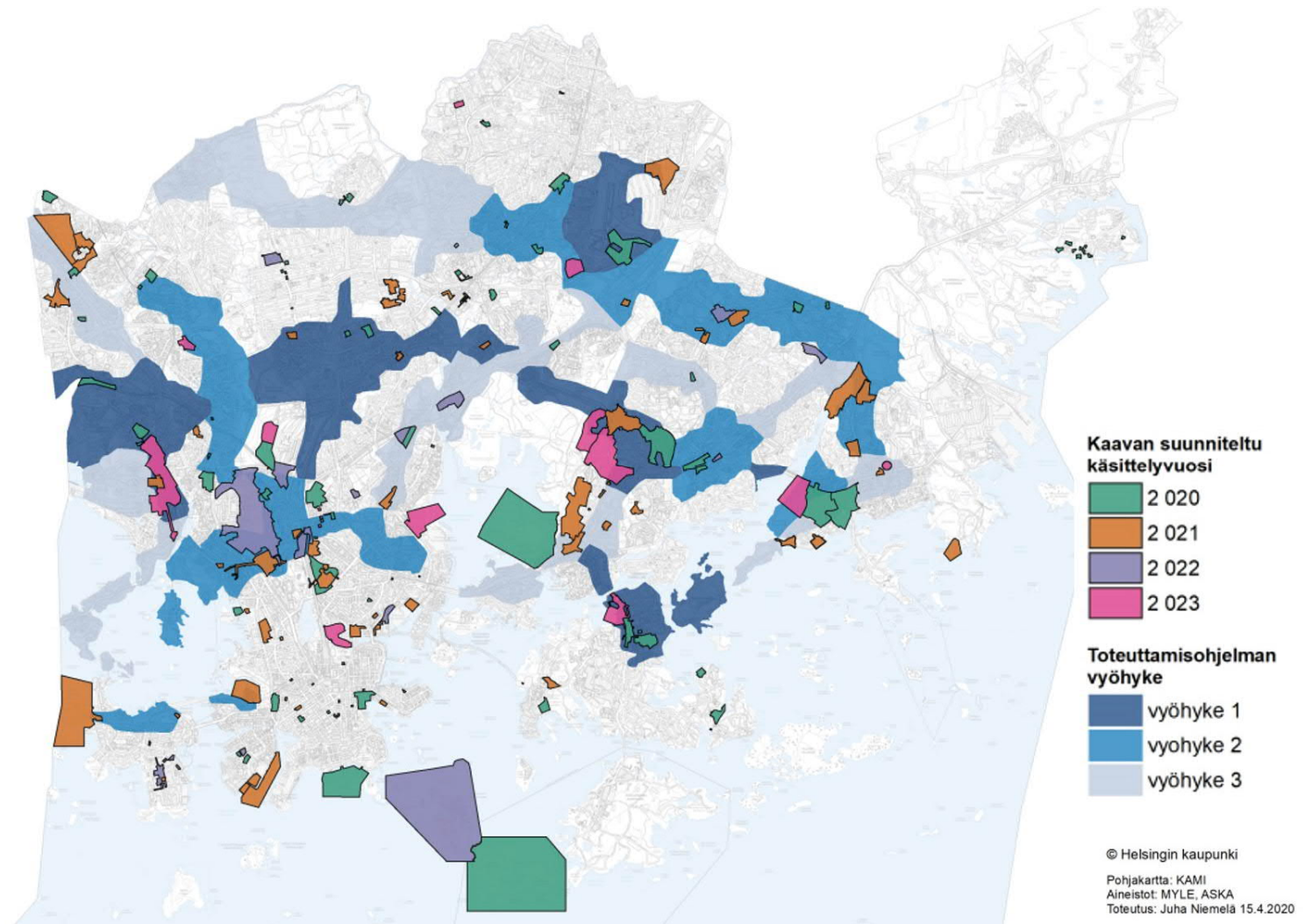
Toimitila ja muu kerrosala

Valmisteilla olevat asemakaavahankkeet

Neljän vuoden jaksolle 2020-2023 on ohjelmoitu asemakaavoitettavaa asuinkerrosalaa noin 3,4 miljoonaa k-m², mikä ylittää reilusti 700 000 kerrosneliön vuositavoitteen. Jakson asuinkerrosalasta noin viidennes sijoittuu toteuttamishjelman ensimmäiselle vyöhykkeelle. Toimitilaa ja muuta kerrosalaa on neljän vuoden jaksolle ohjelmoitu noin 1,3 miljoonaa k-m².

Liite: Vuoden 2019 asemakaavoitetun kerrosalan arviointi (KARVI)

Toimintaympäristökatsaus

Helsingin väestökehitys ja ennuste 2050

Helsingin väkiluku kasvaa

Helsingin väkiluku oli vuoden 2019 lopussa 653 835. Vuoden 2019 aikana väkiluku kasvoi 5 793 asukkaalla, mikä on noin 1000 asukasta edellisvuoden kasvua suurempi. Kasvu oli kuitenkin hieman hitaampaa kuin tällä vuosikymmenellä keskimäärin, sillä vuosina 2010–2017 Helsingin väkiluku kasvoi keskimäärin 7 500 asukkaalla vuodessa.

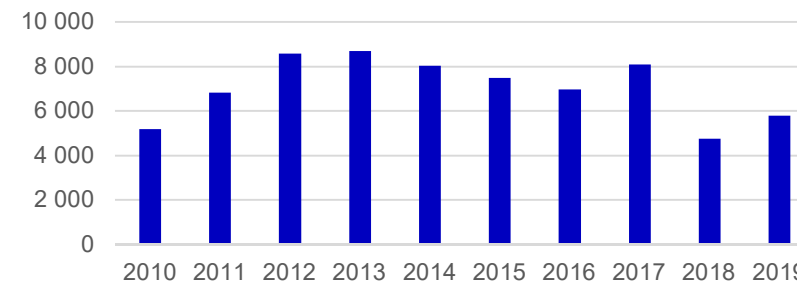
Koko pääkaupunkiseudun väestö kasvaa vauhdilla. Espoon väestö kasvoi enemmän kuin koskaan aikaisemmin, 6 099 asukasta ja Vantaan kasvu oli 5 609 asukasta. Koko pääkaupunkiseutu kasvoi yhteensä 17 683 asukkaalla.

Nopean kasvun väestöennuste yhä korkeampi

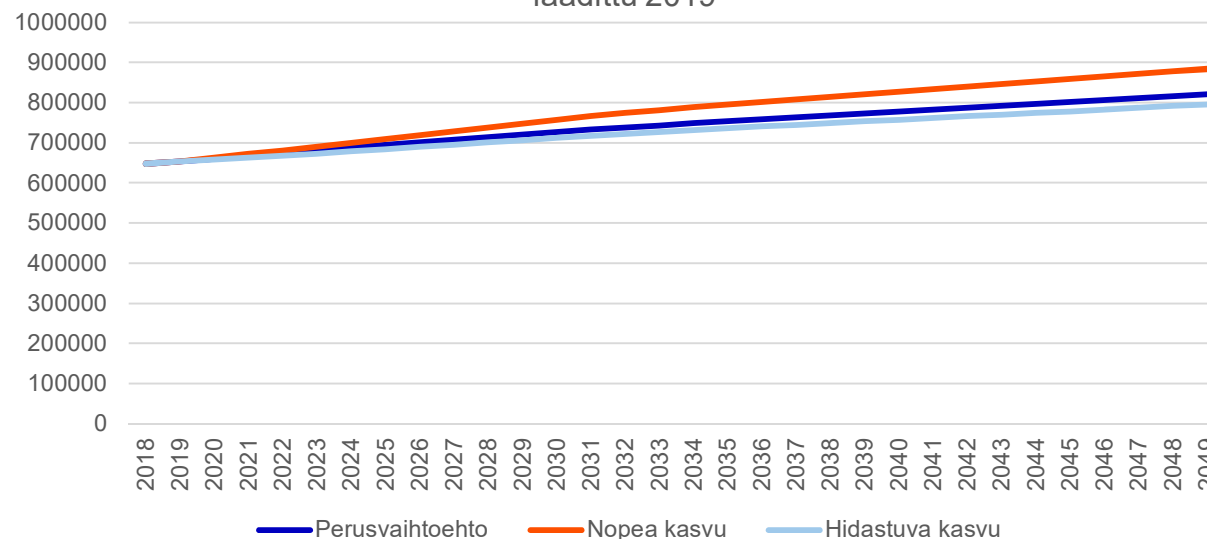
Yleiskaavan lähtökohtia laadittaessa asetettiin nopean kasvun mukainen väestönkasvun tavoite, johon kaavoituksessa tulisi varautua. Tuolloin arvioitiin Helsingin väestön kasvavan 861 000 asukkaaseen vuoteen 2050 mennessä. Vuonna 2019 laaditun nopean kasvun vaihtoehdon mukaan Helsingin kasvun nähdään ylittävän tämän ennusteen ja saavuttavan noin 884 000 asukasta vuonna 2050. Perusuramukaisen väestöskenaarion ennuste on noin 820 000 asukasta vuonna 2050.

(Lähde: Aluesarjat.fi, Kaupunkitutkimus- ja tilastot, Helsingin kaupunginkanslian tilastoja 2019:14)

Vuosittainen väestön kasvu Helsingissä 2010–2019

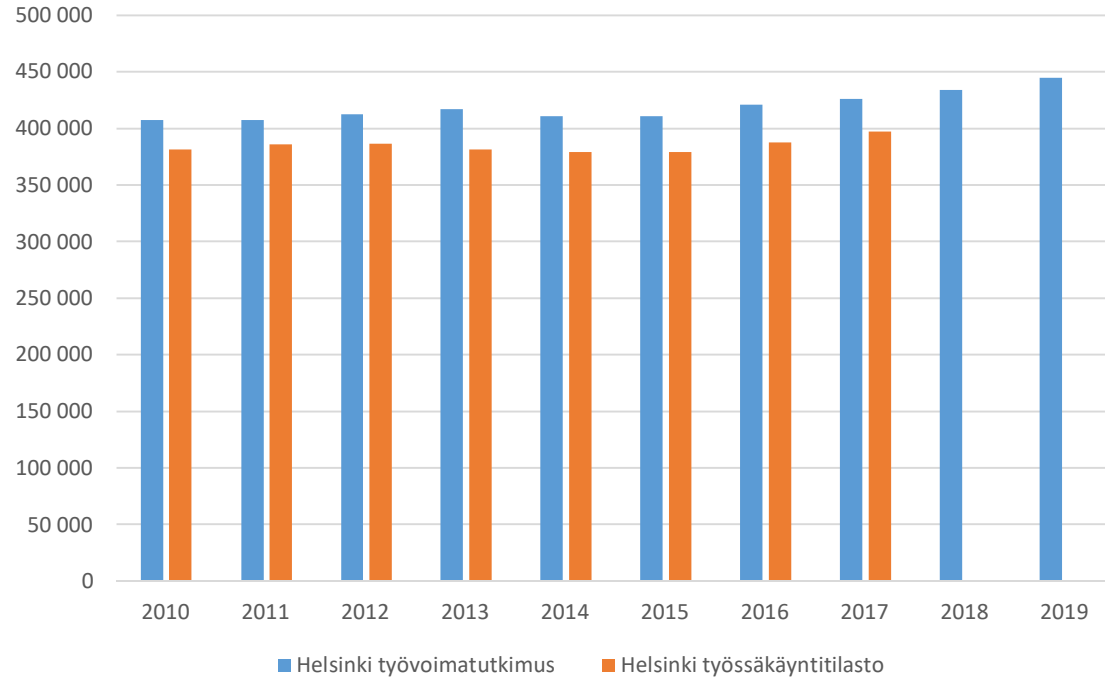

Helsingin väestöennustevaihtoehdot laadittu 2019

Helsingin työpaikkakehitys

Helsingin työpaikat 2010-2019 kahdella mittaustavalla

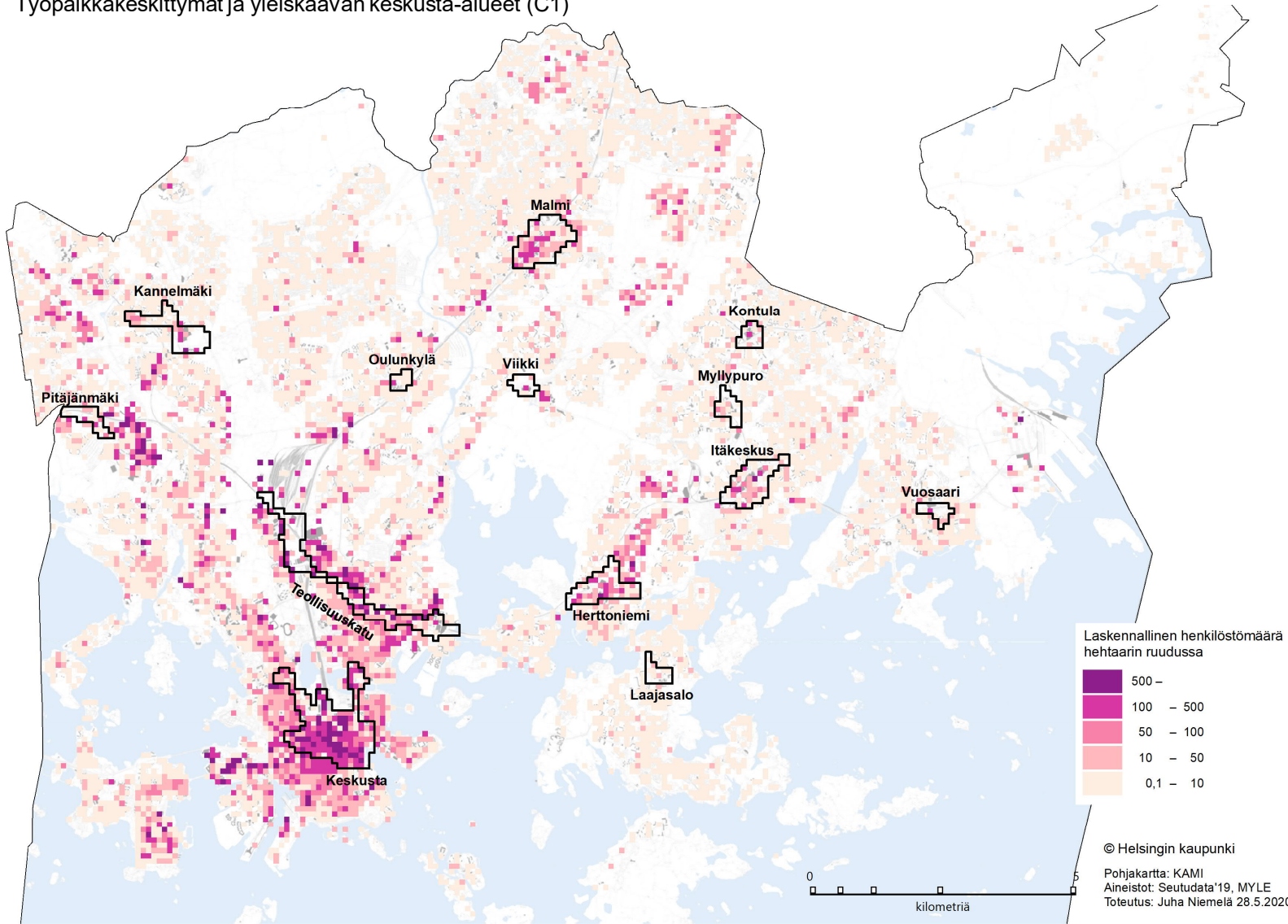
Lähde: Tilastokeskus

Helsingin työpaikkamäärä kasvanut

Helsingissä oli 445 000 työpaikkaa vuonna 2019 Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan. Työpaikkamäärä kasvoi Helsingissä vuonna 2019 yli 2 % edelliseen vuoteen verrattuna. Vuodesta 2010 vuoteen 2019 Helsingin työpaikkamäärä on kasvanut yhteensä 9 %. (Tilastokeskus, työvoimatutkimus, www.elinkeinohelsingissa.fi)

Työpaikkaomavaraisuus, eli alueen työpaikkojen lukumäärän suhde alueella asuvaan työlliseen työvoimaan, oli Helsingissä 128 % vuonna 2017. Vantaan työpaikkaomavaraisuus oli 109 % ja Espoon 92 %. Helsingissä ja Espoossa työpaikkaomavaraisuuden kehitys on ollut hieman laskusuuntaista 2010-luvulla. Vantaalla työpaikkaomavaraisuus on sen sijaan noussut. (HSY, Pendelöintikatsaus 2020.)

Työpaikkakeskittymät ja yleiskaavan keskusta-alueet (C1)

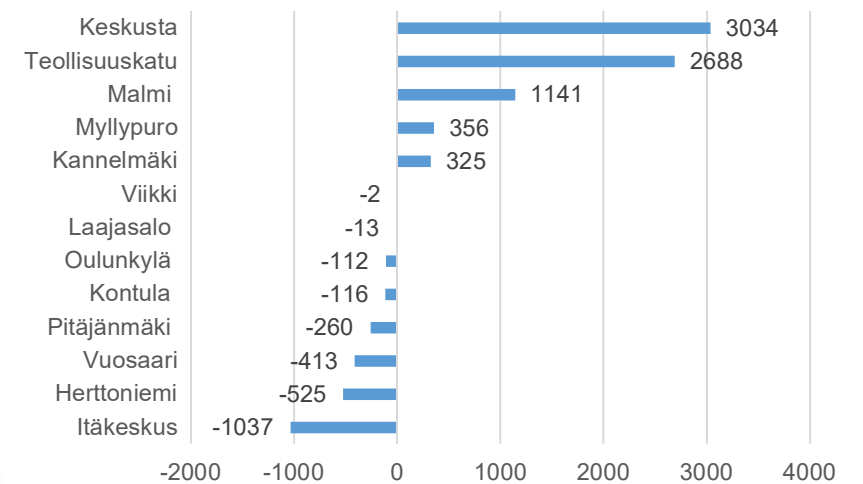

Työpaikkakehitys yleiskaavan C1 -keskusta-alueilla

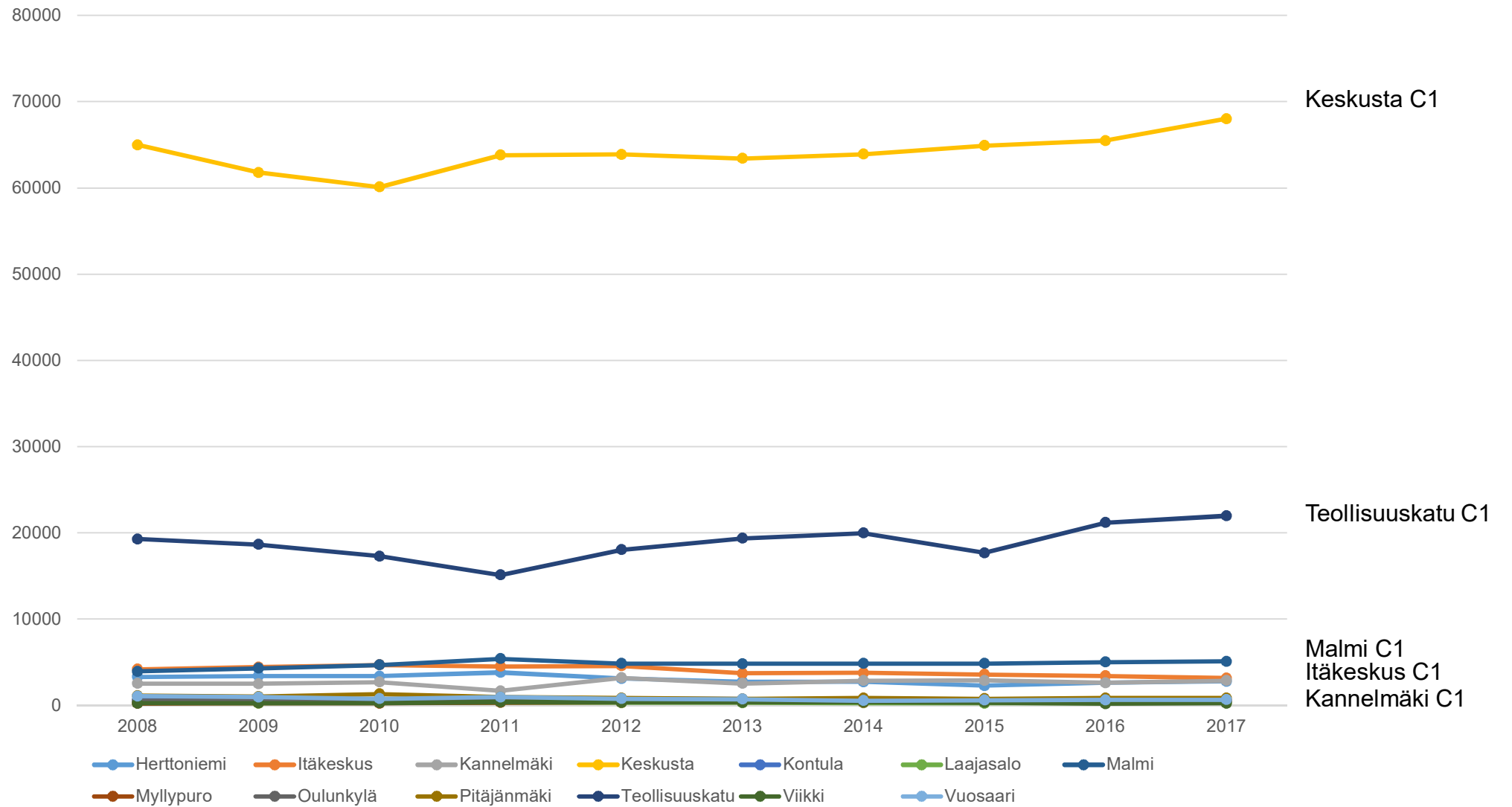
Helsingin ydinkeskusta ja sitä ympäröivä kantakaupunki muodostavat koko Helsingin seudun samoin kuin koko maan elinkeinotoiminnan vahvimman alueen.

Yleiskaavan keskusta-alueilla (C1) kasvua työpaikkamäärissä on ollut etenkin Helsingin keskustassa. Myös Teollisuuskadun vyöhykkeellä (Pasila-Vallila-Kalasadama) työpaikkamäärä on edelleen kasvanut. Myös Malmi ja Kannelmäki ovat kasvaneet hieman, mutta Itäkeskuksen työpaikkamäärissä on jatkunut laskeva trendi.

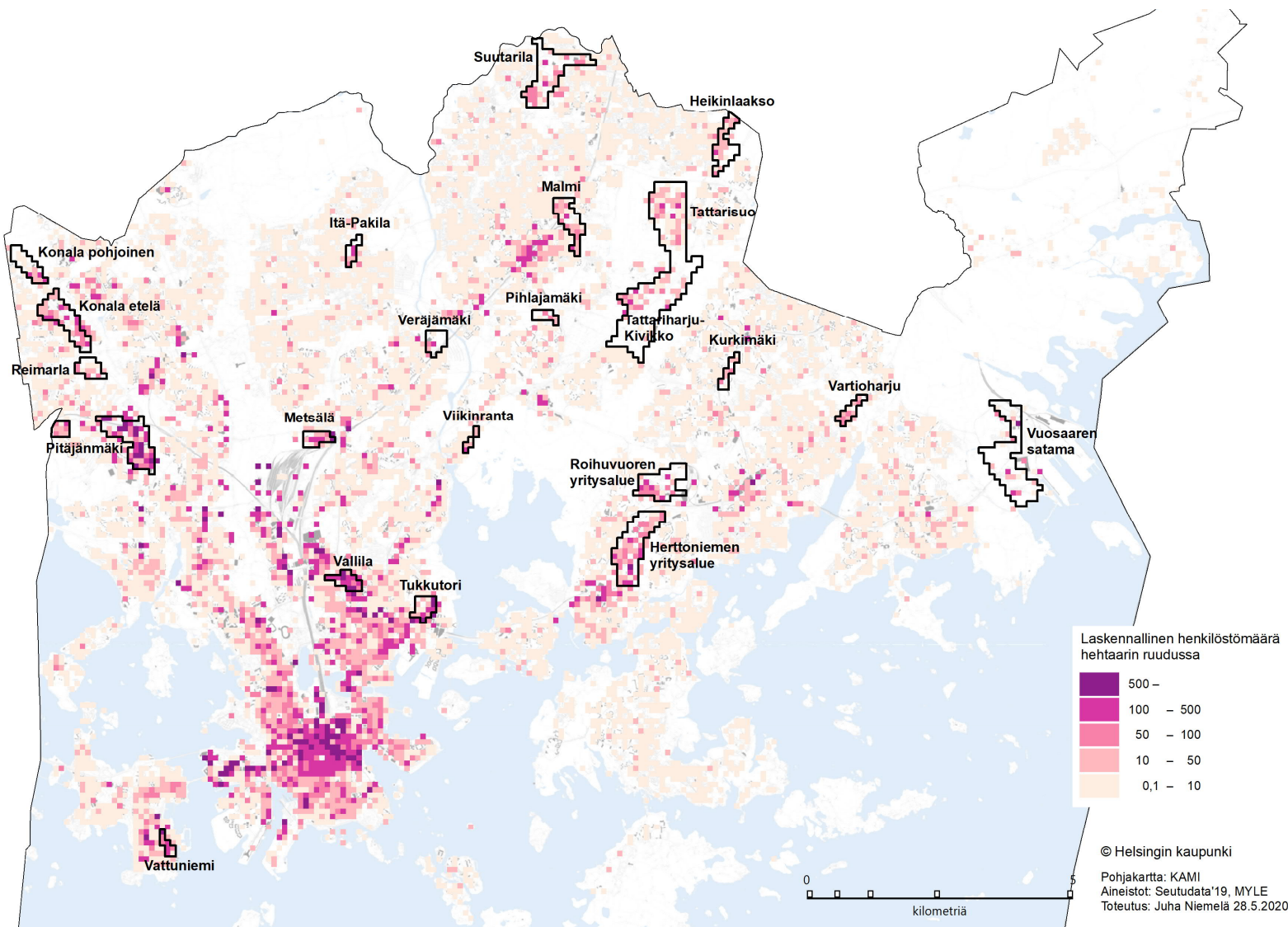
Työpaikkojen muutos yleiskaavan C1-alueilla 2008-2017

Työpaikkojen määrä C1-alueilla 2008-2017

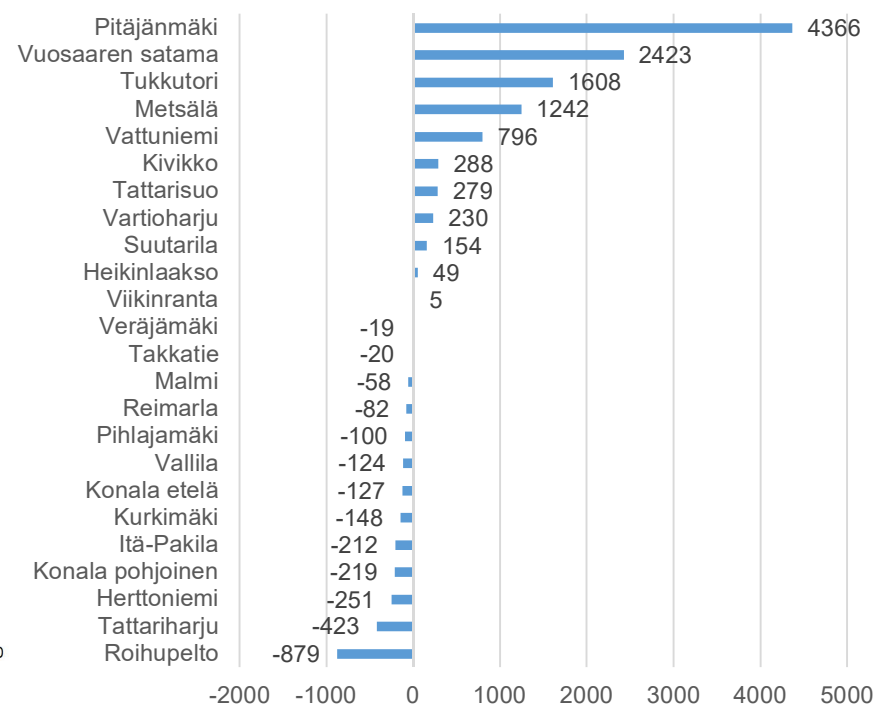
Työpaikkakeskittymät ja yleiskaavan työpaikka-alueet (T)

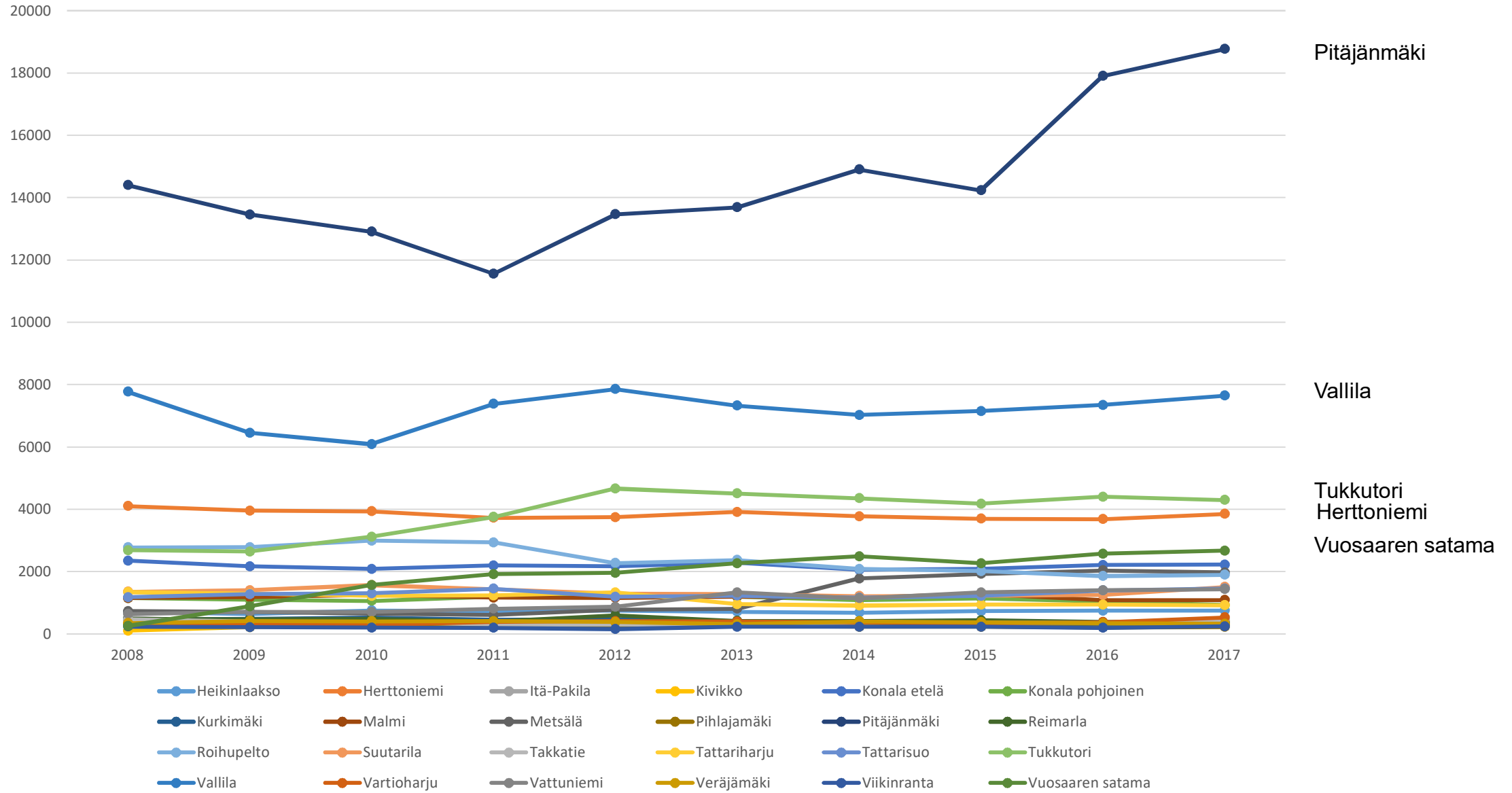
Työpaikkakehitys yleiskaavan työpaikka-alueilla (T)

Yleiskaavan työpaikka-alueista kasvua on ollut viime vuosina erityisesti Pitäjänmäen työpaikka-alueella. Myös Vallilan työpaikkamäärä on kasvanut viime vuosina, mutta pitkällä aikavälillä (2008-2017) hieman vähentynyt. Eniten työpaikat ovat vähentyneet Roihupellossa vuosina 2008-2017. Viisi suurinta yleiskaavan työpaikka-aluetta ovat edelleen Pitäjänmäki, Vallila, Tukkutori, Herttoniemi ja Vuosaaren satama.

Työpaikkojen muutos yleiskaavan T-alueilla 2008-2017

Työpaikkojen määrä T-alueilla 2008-2017

Hiilineutraali Helsinki - tavoitteet yleiskaavan toteuttamisohjelma-alueilla

Hiilineutraali Helsinki –tavoitteet yleiskaavan toteuttamishjelma-alueilla

Yleiskaavan toteuttamishjelman yhtenä keskeisenä tavoitteena on vastata ilmastonmuutoksen hillintään. Toistaiseksi yleiskaava 2016 mukaisten uusien projektialueiden asemakaavat ovat olleet mahdollistavia ilmastonmuutoksen hillintätoimien suhteen. Jotta uudet kaupunginosat valmistuessaan tukevat koko kaupungin nopeaa muutosta hiilineutraaliksi, tulee tavoitteet huomioida jatkossa tehtävässä suunnittelussa.

Jatkosuunnittelussa tulee saavuttaa ymmärrys siitä, millä kaupunkisuunnittelun keinoilla esimerkiksi Malmin lentokenttäalueelle tehdyn energiaselvityksen parhaat ratkaisut sekä Vartiokylänlahden alueiden elinkaaripäästöjen selvityksen tulokset saadaan integroitua uusien kaupunginosien suunnitteluun.

Vihdintie

Alueelliseen ilmastoviisauteen tähtäävä kaavarunko on Vihdintien bulevardin osalta hyväksytty ja se ohjaa käynnissä olevaa asemakaavoitusta. Kaavarunkotyössä tavoitteeksi asetettiin Helsingin ilmastoviisaimman kaupunginosan tekeminen.

Ensimmäisen asemakaavan OAS on nähtävillä 15.4. – 11.5.2020. Ilmastoviisaus mainitaan yhtenä asemakaavoituksen merkittävänä lähtökohtana.

Näkymä Haagan liikenneympyrästä, Tietoa Finland Oy

Yleiskaavan hiilineutraali toteuttaminen

Malmin lentokentän alue

Malmin lentokenttäalueen ensimmäinen asemakaava, Nallenrinne hyväksyttiin huhtikuussa 2020 kaupunkiympäristölautakunnassa ja kaavassa on hiilineutraaliutta tukevia elementtejä.

Malmin lentokentän kaavarungon suunnittelualueelle on vuoden 2019 aikana laadittu energiaselvitys, jossa tarkoituksena oli löytää tapoja hiilineutraalin energijärjestelmän toteuttamiselle. Nallenrinne ja lentoasemakorttelien alue olivat selvityksessä mallinnuksissa käytettyjä alueita. Päästövähennysten kannalta parhaiksi arvioidut vaihtoehdot olivat päästöiltään noin puolet nykyisen kaltaisen järjestelmän tuottamista päästöistä. Ilmastopäästöiltään vähäisimmät järjestelmät ovat myös kustannuksiltaan kilpailukykyisiä ja yhdistävät paikallisia energianlähteitä, kuten maalämpöä ja jätevesien hukkalämpöä, pääasiallisena lämpöenergian lähteenä.

Nallenrinteen asemakaavan osalta tehty energiaselvitys aiheutti kaavaan muutostarpeen ja kaavassa huomioitiin energiatuotantolaitteiden mahdollinen tilatarve VP-alueille ja lisäksi hyvin merkityksellisenä asiana korostettiin hiilineutraalisuustavoitteen toteuttamisen vaatimaa entistä laajalaisempaa ja tiiviimpää yhteistyötä koko rakennetun ympäristön suunnittelun ketjussa.

Malmin lentokentän alue, näkymä etelästä, Voima Graphics Oy

Yleiskaavan hiilineutraali toteuttaminen

Vartiokylänlahden suunnitteluperiaatteet

Vartiokylänlahden uusien projektialueiden suunnittelun yhteydessä on todettu kasvava tarve selvittää kaavoituksen ilmastovaikutuksia erityisesti toimien merkittävyyden näkökulmasta. Keskeisiä selvitettäviä kysymyksiä ovat, miten ja missä vaiheessa päätetään merkittävimmistä ilmastovaikutuksista ja millä mekanismeilla ilmastopäästöt syntyvät.

Osana suunnitteluperiaatteita on käynnissä projektialueiden elinkaaren aikaisten ilmastopäästöjen (50 vuotta) selvittäminen. Tarkastelussa on mukana alueiden esirakentaminen, rakennusten rakentaminen, käytön aikainen energiankulutus sekä alueiden generoiman liikenteen päästöt. Taustana työlle on HNH –tavoitteet ja tarve lisätä ymmärrystä siitä, miten kaupunkirakenteen kehittämisellä voidaan aikaansaada hiilineutraalisuustavoitteen mukaista ilmastopäästöjen vähentämistä. Selvitys kohdentuu ensisijaisesti Vartiokylänlahdelle, mutta tavoitteena on myös saada asiasta koko kaupungin alueelle yleistettävää tietoa projektialueiden rakentamisen ilmastopäästöjen merkittävydestä.

Liite: Asemakaavoitetun kerrosalan arviointi 2019 (KARVI)

Valokuvat: Helsingin kaupungin aineistopankki
kansi: Julius Konttinen / Helsinki Marketing